

ת"פ 30101/12/14 - מדינת ישראל נגד נתנאל תמר

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 30101-12-14 מדינת ישראל נ' תמר
תיק חיצוני: פמ"ח 2400/14
בפני כבוד השופט ערן קוטון
מדינת ישראל מאשימה
נגד
נתנאל תמר נאשם

החלטה

1. כתב האישום מייחס לנאשם ביצוע עבירה של 'אי נקיטת צעדי זהירות בחיה' ועבירת 'החזקה', לפי סעיף 338(א)(6) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ולפי סעיף 11 ביחד עם סעיף 18 לחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002 ותקנה 5 לתקנות להסדרת הפיקוח על כלבים (יבוא והחזקה של כלבים מסוכנים), התשס"ה-2004.

2. על פי כתב האישום, הנאשם הוא בעלים של כלב מסוכן מגזע אמסטף מעורב (להלן: "הכלב").

בתאריך 12.4.14, סמוך לשעה 13:00, הגיע הנאשם עם הכלב ועם בני משפחתו לפארק ציבורי בטירת הכרמל (להלן: "הפארק"). הנאשם נמנע מלשים זמם על פיו של הכלב. הנאשם קשר את הכלב לגדר והלך לשחק עם אחייניו במתקני הפארק.

המתלונן, קטין יליד 2001, הלך בסמוך לכלב כשלפתע הכלב השתחרר מן הקשירה ורץ לעבר המתלונן.

הכלב קפץ על המתלונן ונשך אותו בחלקי גופו השונים. כתוצאה מהנשיכות נגרמו למתלונן המטומות באזור בית שחי שמאל, חזה שמאל ואגן שמאל, והוא נזקק לטיפול רפואי.

הנאשם, על פי הטענה, פעל בדרך רשלנית שיש בה לסכן חיי אדם ולגרום לו לחבלות, בכך שלא נקט באמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו ואפשר יציאתו של כלב מסוכן מתחומי חצריו ללא זמם ובאופן שלא היה ניתן לשלוט בו.

3. לאחר התייצבותו לדין מינה בית המשפט לנאשם סניגור לייצגו והאחרון ביקש תחילה לבוא בדברים עם המאשימה. בהמשך כפר הנאשם במיוחס לו והדין נקבע לשמיעת הוכחות.

לאחר מכן, הוגשה תשובה מפורטת לכתב האישום לפיה הנאשם אינו חולק על היותו הבעלים של הכלב ואף אינו חולק על כך שהגיע עם הכלב לפארק ללא זמם וקשר אותו לגדר.

לטענתו, מבחינה משפטית, אין מדובר ברשלנות המצדיקה הטלת אחריות פלילית על בעל הכלב להבדיל מעילה אזרחית. הנאשם טען בנוסף כי לא מדובר בנשיכה אלא בשריטה. הנאשם אף חלק על החבלות שנגרמו למתלונן כמו גם על הקשר הסיבתי שבין האירוע לבין החבלות.

4. לאחר הגשת התשובה המפורטת, הגישה ההגנה בקשה לביטול האישום מכוח הגנה מן הצדק ועילות מנהליות נוספות.

זו הבקשה מושא ההחלטה הנוכחית.

5. נטען כי בתיקים אחרים בגין אירועים דומים נקטה המאשימה בהליך של הסדר מותנה תחת העמדה לדין. במקרה זה, סירבה המאשימה לנקוט בהליך של הסדר מותנה מבלי שקיימת הבחנה ממשית בין נסיבות התיק לנסיבות תיקים אחרים בהם ננקט ההסדר הנ"ל.

נטען כי מדובר בנאשם יליד 1987, נעדר כל הרשעה קודמת. נראה כי המקרה מתאים להליך של הסדר מותנה בהתאם לדברי ההסבר שקדמו לתיקון החקיקה הרלוונטי.

עוד התייחסה הבקשה להנחיית היועץ המשפטי לממשלה בהקשר להסדר מותנה.

הובהר כי באתר האינטרנט של משרד המשפטים מפורסמים מקרים בהם נקטה המאשימה בהסדר מותנה. בין היתר הוברר להגנה כי במחוז דרום, בשישה מקרים נפרדים, חשודים נעדרו הרשעות קודמות אשר נחקרו בגין עבירה דומה סיימו את ההליך בהסדר מותנה כאשר נסיבות המקרה הנוכחי דומות.

מכוח אותה מדיניות, ועל מנת שלא יופלה הנאשם לרעה, פנתה ההגנה אל המאשימה בהצעה לסגירת התיק בכפוף לפיצוי המתלונן, אולם המאשימה לא השיבה לפנייתה.

נוכח עיקרון השוויון ראוי לנקוט בעניינו של הנאשם בהליך של הסדר מותנה, שכן אין כל הבחנה ממשית בין עניינו לעניינם של חשודים אחרים לגביהם נסגרו תיקים בהסדרים מותנים, כמפורט בבקשה.

משכך, על בית המשפט להורות על ביטול האישום.

6. המאשימה בתגובתה שהוגשה בכתב התנגדה לקבלת הבקשה.

לטענת המאשימה, נסיבות ביצוע העבירות נושא התיק הנוכחי אינן מצדיקות פניה להסדר מותנה, בין היתר, לאור תוצאות העבירה שהינן חמורות.

עוד ציינה המאשימה כי ההגנה לא הצביעה על פגמים מהותיים שנפלו בעת נקיטת ההליך כנגד הנאשם ולא הצליחה להראות כי הגשת כתב האישום וניהול ההליך הפלילי מהווים פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות.

בנוסף טענה המאשימה כי ההתערבות השיפוטית המתבקשת במקרה זה, חורגת לתחומים הנמצאים בסמכותה של

התביעה הכללית ומטשטשת את עיקרון הפרדת הרשויות.

נקודת המוצא היא כי הפניית חשוד להליך של הסדר מותנה אינה זכות מוקנית והיא נתונה לשיקול דעת המאשימה. ההחלטה אם להציע הסדר מותנה תלויה בעמידת החשוד בתנאי סף וכן בהכרעת התובע אם בשקלול הנסיבות והאינטרס הציבורי נוטה הכף להצעת ההסדר. אל לו לבית המשפט להיכנס לשיקול הדעת התביעתי במקרה זה או אחר. ביטול האישום כמוהו כהצהרה של בית המשפט כי יש לגנוז את תיק החקירה ולכך אין מקום.

לזכות המאשימה עומדת חזקת החוקיות של הפעולה המנהלית וזו לא נסתרה. בית המשפט בוחן את פעילותה במשקפי הסבירות המנהליים ואינו הופך ליועץ על משפטי.

נטען כי ההחלטה אם להעמיד לדין או לנקוט בהליך של הסדר מותנה אינה יכולה להיות מנותקת מחומר החקירה שנאסף ומן הראיות המצויות בו. החומר טרם נפרש לעיני בית המשפט. טרם עלה בידי בית המשפט להתרשם באופן ממשי מן הנסיבות המלוות את ההליך, לרבות תמונות המתעדות את חבלות המתלונן, חומר רפואי וכיוצא בזה. מצב דברים זה מחדד אף יותר את הריסון הרב אשר בו על בית המשפט לנקוט בשקלו את הטענה.

המאשימה הפנתה אל מספר החלטות שניתנו בהקשר דנן.

כן צוין כי עמידת הנאשם בתנאי הסף ובהם סוג העבירה והיעדר הרשעות קודמות אינה מחייבת בהכרח את עריכת ההסדר המותנה, שהרי הדבר כרוך במכלול נתונים ובנסיבות נוספות.

אומנם המאשימה נקטה בהסדרים מותנים במקרים בהם נחשדו חשודים בעבירות דומות, אולם אין בכל אלו כדי לבסס טענה לפיה יש לגזור גזירה שווה ביחס לנאשם, בפרט כאשר במקרים אחרים לא ננקטו הליכי הסדר מותנה.

במקרה הנוכחי, בין היתר, נשקל הנזק שנגרם למתלונן בעת בחינת ושקילת תוצאות העבירה. המתלונן, נער בן 13 במועד האירוע, ניזוק הן בהיבט הפיזי והן בהיבט הנפשי ונזקיו לטענת המאשימה הם משמעותיים.

משכך אין לקבוע כי הגשת כתב האישום פוגעת פגיעה מהותית בתחושות הצדק וההגינות.

לפיכך, סבורה המאשימה, לא נפל כל פגם בהתנהלותה.

7. בטרם הדיון ביקש ב"כ הנאשם שהמאשימה תציג נתונים רלוונטיים בדבר פגיעות גופניות בנסיבות בהם נסגרו תיקי חקירה במסגרת הסדר מותנה. בית המשפט הורה למאשימה להציג נתונים רלוונטיים ככל שניתן שכן ההחלטה ניתנה ימים ספורים בלבד לפני מועד הדיון.

8. בדיון שהתקיים בגין בקשת ההגנה הוברר כי הנאשם כלל אינו נמצא בארץ. ב"כ הנאשם טען כי בירור שערכה מזכירתו העלה שהנאשם מתעתד לחזור לישראל לקראת מועדי ההוכחות.

בדיון הוברר כי לאחר הגשת הבקשה נושא ההחלטה מסרה המאשימה להגנה את התייחסותה לפיה לא ניתן לסיים את ההליך בהסדר מותנה, בין היתר, לאור העובדה שכתב האישום כבר הוגש ולא נתקיימו נסיבות שהצדיקו את הפניית הנאשם למסלול של הסדר מותנה.

9. ב"כ הנאשם טען כי לא ניתן להלום את הטענה לפיה כתב האישום כבר הוגש ויש לבחון אם שיקול הדעת הופעל כראוי בטרם הגשתו.

עוד נטען כי ראוי שבית המשפט יבחן את התנהלות המאשימה, שכן הנאשם עומד בתנאים המצדיקים את קיומו של הליך ההסדר המותנה.

נטען כי המקרים אשר צוינו בבקשה זהים בנסיבותיהם לעניינו של הנאשם, אך דומה כי פרקליטות המחוז לא גיבשה קריטריונים בדבר הפעלת שיקול הדעת וזה מלכתחילה כלל לא הופעל. משכך, אף לא ניתן לאתר באתר האינטרנט של משרד המשפטים די מקרים בהם ננקטו הליכי הסדר מותנה במחוז חיפה. לכל היותר מדובר במקרה אחד. נטען כי אין הצדקה להפלות את הנאשם לרעה רק בשל מקום מושבו.

ככל שחומרת הפגיעות בקורבנות מהווה פרמטר רלוונטי, על המאשימה להציג את הפגיעות מהן סבלו קורבנות דומים בנסיבות עבירות דומות.

סבור ב"כ הנאשם כי יש לקבוע קריטריונים רלוונטיים לכל עבירה ועבירה. אף ניתן להורות על ביטול האישום בכפוף להשגת הסדר מותנה, על מנת שלא יזכה הנאשם מן ההפקר עקב ביטול האישום ללא הסדר.

10. ב"כ המאשימה חזר על תגובתה המפורטת תוך הצגת המקרים המצוינים באתר האינטרנט של משרד המשפטים אליהם הפנתה הבקשה. בהקשר זה נטען כי המקרים אינם דומים בנסיבותיהם וקיימים ביניהם לבין עניינו של הנאשם הבדלים מהותיים.

מכל מקום, המאשימה אינה מתעלמת מקיומו של הליך הסדר מותנה ובוחנת ייתכנותו במקרים המתאימים. גם במקרה הנוכחי הנושא נבחן בטרם הוגש כתב האישום ונשקל פעם נוספת ביתר שאת לאחר פנייתה של ההגנה. זאת למרות שהמאשימה סבורה שלאחר הגשת כתב אישום לא ניתן לקיים הליך זה, שכן הוראות החוק מדברות על "חשוד" ולא על "נאשם".

ב"כ המאשימה הבהיר שהמאשימה בוחנת כל תיק ותיק ועניינו של כל חשוד וחשוד נבחן באופן פרטני. משכך אין מקום לקבוע קריטריונים ביחס לכל עבירה ועבירה, שכן הסוגיה נשקלת בהתאם לנסיבות ונתוני התיק הספציפי ולאור הנחיות היועץ המשפטי לממשלה והוראות החוק.

בפרקליטות מחוז חיפה קיים גורם מקצועי הממונה על התחום ואל לו לבית המשפט להתערב בשיקול דעתו. במקרה הנוכחי הסוגיה נשקלה ונמצא כי המקרה איננו מתאים להליך המוצע.

כן נטען כי על בית המשפט להיחשף לחומר הראיות. בין היתר הובהר כי הנאשם לא נטל אחריות מלאה על תוצאות העבירה, סוגיה המשמשת בין היתר משקל בהקשר הנדון.

כיון שכך הוסכם כי הודעת הנאשם בחקירה תימסר לעיון בית המשפט לצורך קבלת החלטה.

11. בחנתי את הנתונים שלפני ושקלתי עניינו של הנאשם.

ההליך אליו מפנה ההגנה מצוי בסימן א'1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"), סימן אשר הוסף לחוק במסגרת תיקון מס' 66.

12. על פי סעיף 67א(ב) לחסד"פ -

"ראה תובע כי קיימות ראיות מספיקות לאישום בעבירה, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 62(א), שלא להעמיד חשוד לדין, ולהציע לו הסדר (בסימן זה - הסדר), אם ראה כי מילוי תנאי ההסדר יענה על העניין לציבור, בנסיבות המקרה".

על פי סעיף 67א(ד) -

"תובע רשאי לסגור תיק בהסדר בהתקיים שני אלה:

(1) העונש המתאים לחשוד, לדעת התובע, לפי הוראות סימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין, אינו כולל מאסר בפועל;

(2) אין פרט רישום כהגדרתו בסעיף 2 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 (בסימן זה - חוק המרשם הפלילי), שנרשם בעניינו של החשוד, בחמש השנים שלפני ביצוע העבירה נושא ההסדר, לרבות הסדר שנערך בעבר, ואין חקירות או משפטים פליליים תלויים ועומדים בעניינו במשטרה או באותה רשות, לפי העניין, שאינם חלק מההסדר".

13. עסקין אפוא בסמכות הנתונה לשיקול דעתה של המאשימה.

ברי כי תנאי הסף אליהם הפנתה המאשימה מתקיימים בעניינו, אולם מקובלת עלי עמדתה לפיה עסקין בתנאי סף בלבד. אין בקיומם כדי לפטור אותה מבחינת כל מקרה ומקרה על נסיבותיו הספציפיות ובחינת כל חשוד וחשוד על נסיבותיו האישיות.

משכך ראוי כי נימוקי המאשימה לאי הפניית החשוד להליך של הסדר מותנה יועלו על הכתב גם אם בתמצית, בטרם הגשת כתב האישום. זאת הן לצורך שקיפות, הן לשם מראית פני הצדק, והן על מנת לבחון בבוא היום את השיקולים שנשקלו ככל שיהיה בכך צורך.

במקרה זה, הדבר לא נעשה, הגם שאין בידי לקבוע כי הנושא לא נשקל כלל.

14. בכל הנוגע לשלב בו ניתן לשקול את ההסדר, התקשיתי לקבל את טענת המאשימה לפיה בנסיבות העניין ניתן לפנות להליך של הסדר מותנה רק בטרם הגשת כתב האישום.

לפי טענה זו לכאורה משהוגש כתב האישום אין מקום לבחון סוגיה זו בשנית.

קבלת עמדה זו שהינה לכאורה פרשנות דווקנית של הוראות החוק היא מוקשית, כל עוד לא הוברר כי נשקלו כלל הנסיבות הצריכות לעניין בטרם הגשת כתב האישום, גם לאחר שההגנה העלתה בפני המאשימה נסיבות נוספות שלא נלקחו תחילה בחשבון.

יש לזכור כי דווקא בעבירות בהן ניתן לקיים הליך של הסדר מותנה אין חובת 'יידוע' ואין המאשימה מחויבת בשמיעת עמדת החשוד אשר עומד להיות נאשם.

יתכן מאוד כי לאחר מתן זכות טיעון ולאחר שתשקול מלוא טיעוניו ונתוניו של חשוד, תסבור המאשימה כי הליך שלא נמצא מתאים להסדר מותנה מלכתחילה הוא כן מתאים נוכח נתונים נוספים שנמסרו מטעם החשוד (ראו גם האמור בתו"ב (עניינים מקומיים ראשל"צ) 4410-04-14 **ארז נ' מדינת ישראל** (12.7.15)).

לעניין זה ניתן ורצוי ליצור מגגון לפיו הליך של הסדר מותנה יישקל גם לאחר הגשת כתב אישום.

ככל שהצדדים יגיעו לכדי הסכמה, ניתן יהיה, בכפוף לאותו הסדר, להורות על ביטול האישום (לדוגמא בהתאם לסעיף 94(ב) לחסד"פ).

כך ה"נאשם" יחזור למעמדו הראשוני כ"חשוד" על מנת לעמוד בתנאי ובהוראות החוק.

15. בדוננו, גם אם אניח כי ההליך המוצע נשקל עוד טרם הגשת כתב האישום, שקלה המאשימה עמדתה פעם נוספת לאחר פניית ההגנה. בקשת ההגנה משום מה נענתה רק לאחר חמישה חודשים ולאחר שהוגשה הבקשה דנן.

עם זאת, משנשקלו הנסיבות סברה המאשימה כי אין לקבל את בקשת ההגנה כי אם להמשיך בהליך הפלילי אשר כבר החל.

המאשימה הפנתה, בין היתר, לתוצאותיהן הלכאוריות של העבירות שביצע הנאשם, לאי נטילת האחריות, ולהבדלים בין המקרה הנוכחי למקרים אחרים אך דומים בהם נסגרו תיקים בהליך של הסדר מותנה. באותם מקרים, בין היתר, חשודה ניסתה למנוע את נשיכת הכלב אך לא עלה בידה. במקרה אחר, הותירה חשודה את דלת ביתה פתוחה ומתוכו זינקה כלבתה לדירת השכנים, אחזה כלבה אחרת בפיה והחלה לנער אותה. במקרה נוסף, קפץ כלב מעל גדר חצר הבית של החשוד ונשך מתלוננת שהלכה בסמוך.

שלושה מקרים נוספים שהוצגו על ידי הצדדים אינם נבדלים לידי בצורה ממשית מן המקרה נושא ההליך. עם זה, שלושה מקרים אלו אינם יכולים להוות "מסה קריטית" בעטיה מועבר נטל ההוכחה אל המאשימה להצביע על מקרים הסותרים את טענת ההגנה (ראו לעניין זה האמור בע"פ 3996/15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (10.11.15), פסקה 16 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז ופסקה ח' לפסק דינו של המשנה לנשיאה כב' השופט רובינשטיין).

16. אשר לתוצאות העבירות לא ניתן להתעלם מחבלות המתלונן אליהן הפנתה המאשימה.

מצבו הנפשי בעקבות האירוע טרם נחשף.

למעלה מכך, בהודעתו של הנאשם אשר הוגשה לעיון בית המשפט טען הנאשם כי המתלונן לא ננשך אלא נשרט בלבד. מכאן שטענת המאשימה לפיה נטילת האחריות במהלך החקירה היא חלקית בלבד היא טענה מבוססת.

17. בשקלול כלל הנתונים שהוצגו עד כה, איני סבור שנסתרה חזקת התקינות של המעשה המנהלי.

כן אזכיר שבית המשפט אינו אמור להעמיד את שיקול דעתו תחת שיקול דעתה של המאשימה.

אומנם החלטותיה של המאשימה אינן חסינות בפני ביקורת שיפוטית, אולם ביקורת זו אמורה להיות מרוסנת ומצומצמת, נוכח שיקול הדעת הרחב אשר הדין מעניק לגורמי המאשימה השונים ואשר על פי הנטען הופעל כראוי במקרה זה.

18. משאלו פני הדברים, איני סבור כי הוכח במידה מספקת שהגשת כתב האישום וניהול ההליך הפלילי בעניינו של הנאשם עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

משכך אין מקום להורות על ביטול האישום.

19. במאמר מוסגר אציין כי התקשיתי לקבל את היעדרו של הנאשם מן הדיון.

סבורני כי נאשם המבקש מבית המשפט לבטל את האישום שהוגש נגדו בעטייה של הגנה מן הצדק, בפרט בנסיבות הבקשה הנוכחית, ראוי כי יהיה נוכח בעת הדיון בבקשתו, כל עוד לא שוחרר מחובת התייצבות על ידי בית המשפט.

לא מצאתי לנכון למחוק את הבקשה בשל היעדרו של הנאשם מן הדיון שכן הבקשה נקבעה לדיון תוך פרק זמן קצר יחסית. לא מן הנמנע כי הנאשם לא היה מודע לקיומו של הדיון תקופה מספקת בטרם נקבע ולפיכך לא נערך כראוי.

עם זאת, ביני לביני תהיתי כיצד ניתן לסמוך על הנאשם שיעמוד בהסדר שהציע בעצמו אם לא מצא לנכון אפילו להיות נוכח בעת הדיון באותה הצעה.

20. הדיון נקבע מבעוד מועד לשני מועדי הוכחות בתאריכים 8.2.16 ו-9.2.16.

ב"כ הנאשם ביקש לבטל או לצמצם את שעות הדיון אשר נקבעו לתאריך 9.2.16 נוכח הליך אחר הקבוע לאותו מועד.

לאור נימוקי הבקשה אני מורה על ביטול הדיון הקבוע לתאריך 9.2.16.

ככל שלא יסתיים ההליך במועד ההוכחות הראשון ייקבע מועד הוכחות נוסף.

המזכירות תזמן את עדי התביעה על פי רשימה שתוגש על ידי התביעה והתביעה תוודא זימונם.

ב"כ הנאשם יוודא התייצבות מרשו לדיון ויבהיר לו את השלכות היעדרותו.

המזכירות תשלח החלטתי לצדדים ותוודא קבלתה.

ניתנה היום, ל' חשוון תשע"ו, 12 נובמבר 2015, בהעדר
הצדדים.